

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

61002, м. Харків, вул. Чернишевська, 80

тел.: (057) 700-06-63

e-mail: ndipzir@gmail.com

сайт: ndipzir.org.ua

Вих. № 164 від 29 грудня 2025 р.

Народному депутату Верховної Ради
України, Голові Комітету з питань
екологічної політики та
природокористування

Олегу БОНДАРЕНКУ

Щодо законодавчих пропозицій

Шановний Олеже Володимировичу!

Направляємо Вам проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України для посилення правової охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду», розроблений в межах фундаментальної теми НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України «Інноваційні напрями розвитку екологічного права в умовах подолання наслідків російської агресії в Україні».

Просимо Вас ознайомитися, підтримати законопроект для подальшого його реєстрації та розгляду у Верховній Раді України, за необхідності призначити дату обговорення.

Авторський колектив: к.ю.н., провідний науковий співробітник Бредіхіна В.Л.; к.ю.н., старший науковий співробітник Стріжкова А.В.

Додатки:

1. Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України для посилення правової охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду» на 8 арк.

2. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України для посилення правової охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду» на 6 арк.

3. Порівняльна таблиця до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України для посилення правової охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду» на 7 арк.

З повагою,

**Директор Науково-дослідного
інституту правового забезпечення
інноваційного розвитку
НАПрН України**

Сергій ГЛІБКО

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України для посилення правової охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду»

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів:

1. У Законі України «Про природно-заповідний фонд України» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 34, ст.502) від 16 червня 1992 року № 2456-XII:

Частину 1 статті 2 викласти у такій редакції:

«Відносини в галузі охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду, відтворення його природних комплексів регулюються Законом України "Про охорону навколишнього природного середовища", цим Законом та іншими актами законодавства України. У разі правової колізії між нормами цього Закону та інших актів законодавства України безумовну перевагу мають норми цього Закону як спеціальні норми».

Доповнити Закон України статтею 58-1 такого змісту:

«Стаття 58-1. Взаємодія Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду з іншими інформаційними системами

1. Відомості Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду про межі територій та об'єктів природно-заповідного фонду, їх охоронних зон, режим охорони та обмеження у використанні земель передаються в автоматизованому режимі до:

- а) Державного земельного кадастру;
- б) містобудівного кадастру;
- в) Державного лісового кадастру;
- г) інших державних кадастрів та реєстрів відповідно до законодавства.

2. Держателі та адміністратори державних кадастрів, реєстрів та інформаційних систем, зазначених у частині першій цієї статті, зобов'язані забезпечити автоматизоване отримання та відображення відомостей Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

3. Внесення відомостей про створення, розширення, зміну меж або режиму охорони території чи об'єкта природно-заповідного фонду до Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду є підставою для автоматичного оновлення відповідних відомостей у Державному земельному кадастрі та інших кадастрах і реєстрах.

4. У разі виявлення розбіжності між відомостями Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду та відомостями інших державних кадастрів, реєстрів та інформаційних систем щодо меж, режиму охорони або обмежень у використанні земель природно-заповідного фонду:

а) застосовуються відомості Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду;

б) держатель відповідного кадастру, реєстру або інформаційної системи зобов'язаний протягом десяти робочих днів привести свої відомості у відповідність із даними Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду;

в) будь-які рішення, прийняті на підставі недостовірних відомостей, підлягають перегляду та/або скасуванню.

5. Порядок інформаційної взаємодії Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду з іншими державними кадастрами, реєстрами та інформаційними системами затверджується Кабінетом Міністрів України».

2. У Земельному кодексі України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 3-4, ст.27) від 25 жовтня 2001 року № 2768-III:

Частину 2 статті 3 викласти у такій редакції:

«2. Земельні відносини, що виникають при використанні надр, лісів, вод, а також рослинного і тваринного світу, атмосферного повітря, регулюються цим Кодексом, нормативно-правовими актами про надра, ліси, води, рослинний і тваринний світ, атмосферне повітря.

У разі правової колізії між нормами цього Кодексу та нормами законодавства про природно-заповідний фонд, про охорону навколишнього природного середовища, іншими природоохоронними нормами застосовуються норми, що встановлюють більш суворий режим охорони та використання земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення».

Доповнити статтю 43 частинами 2 та 3 такого змісту:

«3. Правовий режим земель природно-заповідного фонду визначається цим Кодексом та Законом України «Про природно-заповідний фонд України». У разі розбіжності між нормами цього Кодексу та Закону України «Про природно-заповідний фонд України» застосовуються норми Закону України «Про природно-заповідний фонд України».

4. Норми цього Кодексу, інших законодавчих актів, що регулюють земельні відносини, застосовуються до земель природно-заповідного фонду в частині, що не суперечить режиму охорони відповідних територій та об'єктів, встановленому законодавством про природно-заповідний фонд».

Доповнити статтю 45 частиною 5 такого змісту:

«5. При вирішенні питань використання земель природно-заповідного фонду у разі невизначеності або неоднозначності правового регулювання застосовуються норми, що забезпечують найбільш суворий режим охорони відповідних територій та об'єктів».

Чинну редакцію статті 46² пронумерувати як частину 1.

Статтю 46² доповнити частиною 2 наступного змісту:

«2. У випадку такої передачі земель територій та об'єктів природно-заповідного фонду військові частини при здійсненні планування, будівництва, облаштування та утримання інженерно-технічних і фортифікаційних споруд в обов'язковому порядку залучають кваліфікованих фахівців з екології та охорони

навколишнього природного середовища для узгодження своїх дій з мінімально можливою екологічною шкодою для екосистем, флори, фауни, ґрунтів. Інженерно-технічні споруди першочергово зводяться без застосування протипіхотних мін із застосуванням більш екологічно безпечних альтернатив на територіях, де є відповідна рекомендація фахівців-екологів та технічна можливість.»

Частину першу статті 164 доповнити пунктом «е» такого змісту:

«е) безумовне дотримання режимів охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду, встановлених законодавством про природно-заповідний фонд, з пріоритетом норм такого законодавства у разі правової колізії з іншими нормативно-правовими актами».

3. У Лісовому кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 21, ст. 170) від 21 січня 1994 року № 3852-ХІІ:

Доповнити статтю 3 частинами 4 та 5 такого змісту:

«У разі колізії між нормами цього Кодексу та нормами законодавства про природно-заповідний фонд, про охорону навколишнього природного середовища застосовуються норми, що встановлюють більш суворий режим охорони лісів.

Використання лісових ресурсів на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду здійснюється з дотриманням режиму охорони, встановленого Законом України «Про природно-заповідний фонд України». Норми цього Кодексу, що суперечать такому режиму, не застосовуються».

Доповнити статтю 39 частиною 3 такого змісту:

«На землях лісогосподарського призначення, що входять до складу природно-заповідного фонду або розташовані в межах охоронних зон об'єктів природно-заповідного фонду, заходи з охорони лісів здійснюються з урахуванням обмежень, встановлених законодавством про природно-заповідний фонд. У разі суперечності між нормами цього Кодексу та законодавства про

природно-заповідний фонд застосовуються норми законодавства про природно-заповідний фонд».

Доповнити статтю 49 частиною 4 такого змісту:

«Державний лісовий кадастр забезпечує інтегрованість з Державним кадастром територій та об'єктів природно-заповідного фонду шляхом автоматизованого отримання та відображення відомостей про ліси, що входять до складу природно-заповідного фонду, їх охоронних зон, а також про обмеження лісгосподарської діяльності на відповідних територіях. У разі розбіжності між відомостями Державного лісового кадастру та Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду щодо меж або режиму охорони застосовуються відомості Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду».

4. У Законі України «Про Державний земельний кадастр» (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 8, ст. 61) від 07 липня 2011 року № 3613-VI:

1. Стаття 15. Відомості про обмеження у використанні земель

Доповнити статтю 15 частиною 3 такого змісту:

«3. Відомості про обмеження у використанні земельних ділянок, що входять до складу природно-заповідного фонду або розташовані в межах охоронних зон територій та об'єктів природно-заповідного фонду, вносяться до Державного земельного кадастру на підставі даних Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин, забезпечує автоматизований обмін даними з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, для синхронізації відомостей Державного земельного кадастру та Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

У разі розбіжності між відомостями Державного земельного кадастру та Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду щодо

меж, режиму охорони або обмежень у використанні земельних ділянок природно-заповідного фонду застосовуються відомості Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду».

2. Доповнити Закон статтею 31-1 такого змісту:

«Стаття 31-1. Інтегрована з Державним кадастром територій та об'єктів природно-заповідного фонду

1. Державний земельний кадастр забезпечує інтегрованість з Державним кадастром територій та об'єктів природно-заповідного фонду шляхом:

а) автоматизованого отримання та відображення відомостей про межі територій та об'єктів природно-заповідного фонду, їх охоронних зон;

б) автоматизованого внесення до Державного земельного кадастру обмежень у використанні земельних ділянок, що впливають із режиму охорони відповідних територій та об'єктів природно-заповідного фонду;

в) забезпечення доступу держателя Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду до відомостей Державного земельного кадастру про земельні ділянки в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду;

г) взаємного інформування про виявлені розбіжності у відомостях кадастрів.

2. Державна реєстрація земельної ділянки, що повністю або частково розташована в межах території чи об'єкта природно-заповідного фонду або їх охоронної зони, здійснюється з автоматичним внесенням до відомостей про таку земельну ділянку інформації про:

а) належність до складу природно-заповідного фонду або розташування в межах охоронної зони;

б) найменування та категорію відповідної території чи об'єкта природно-заповідного фонду;

в) ідентифікатор території або об'єкта у Державному кадастрі територій та об'єктів природно-заповідного фонду;

г) обмеження у використанні земельної ділянки, що впливають із режиму охорони.

3. Порядок інформаційної взаємодії та синхронізації даних Державного земельного кадастру та Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду затверджується Кабінетом Міністрів України».

II. Прикінцеві та перехідні положення.

1. Цей закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Документи дозвільного характеру, адміністративні акти, договори та інші акти індивідуальної дії, видані (укладені) до набрання чинності цим Законом, що передбачають використання земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення або лісів на територіях природно-заповідного фонду з порушенням режиму охорони, встановленого Законом України «Про природно-заповідний фонд України», підлягають перегляду та приведенню у відповідність із законодавством протягом одного року з дня набрання чинності цим Законом.

3. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

затвердити Порядок інформаційної взаємодії та синхронізації даних Державного земельного кадастру, Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду та Державного лісового кадастру;

забезпечити розроблення та затвердження методичних рекомендацій щодо застосування принципу пріоритету охоронних режимів природно-заповідного фонду при вирішенні правових колізій.

4. Центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин, спільно з центральним органом виконавчої

влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, протягом дванадцяти місяців з дня набрання чинності цим Законом:

забезпечити технічну реалізацію автоматизованого обміну даними між Державним земельним кадастром та Державним кадастром територій та об'єктів природно-заповідного фонду;

провести звірку даних Державного земельного кадастру та Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду щодо земельних ділянок у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду;

усунути виявлені розбіжності з пріоритетом відомостей Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України для посилення правової охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду»

1. Обґрунтування необхідності прийняття акту

У зв'язку із триваючою з 2014 року російською агресією землі природно-заповідного фонду (ПЗФ) України постраждали екологічно, були зруйновані ландшафти, збідніло біорізноманіття цих територій. Значна частина об'єктів та територій ПЗФ була окупована агресором, зруйнована бойовими діями повністю або частково, або були втрачені документи про межі, особливості окремих територій та об'єктів ПЗФ, якщо вони зберігалися на територіях, що зазнали негативного впливу бойових дій. Природно-заповідний фонд України є основою національної системи збереження унікальних ландшафтів, найбільш цінного біорізноманіття і важливим інструментом екологічної безпеки. Відсутність системної інтеграції Земельного та Лісового кодексів із Законом «Про природно-заповідний фонд України» створює правову невизначеність, що проявляється у судах та адміністративних спорах щодо використання земель. Відповідно, законодавство не повинно зупинятися на принципі пріоритету вимог екологічної безпеки, а містити конкретні норми його реалізації. Більше спеціальних правових природоохоронних норм містить саме Закон України «Про природно-заповідний фонд України», тому в Земельний для Лісовий кодекс запропоновано внести пріоритет природоохоронних норм для ліквідації правових колізій.

З метою забезпечення якісної охорони державного кордону Земельний кодекс України було доповнено статтею 46² про передачу територій та об'єктів ПЗФ військовим частинам, що зараз по суті суперечить закріпленому в ст. 5 принципу пріоритету вимог екологічної безпеки. Щоб урівноважити цю ситуацію запропоновано доповнити ст. 46² частиною другою про залучення такими військовими частинами кваліфікованих фахівців з екології та охорони

навколишнього природного середовища для узгодження своїх дій з мінімально можливою екологічною шкодою для екосистем, флори, фауни, ґрунтів. Інженерно-технічні споруди повинні першочергово зводитися без застосування протипіхотних мін із застосуванням більш екологічно безпечних альтернатив на територіях, де є відповідна рекомендація фахівців-екологів та технічна можливість. Застосування колючого дроту, ровів, різноманітних сенсорів чи інших рекомендованих фахівцями засобів для охорони кордону буде більше відповідати вимогам екологічної безпеки, ніж застосування протипіхотних мін.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про деякі питання удосконалення ведення Державного земельного кадастру» від 20.02.2020 № 134 закріпила необхідність відображення територій ПЗФ на публічній кадастровій карті, спроби реалізації вже розпочалися. Проте відсутній єдиний механізм інтеграції між двома системами – земельним та природоохоронним кадастрами.

Незважаючи на законодавчу вимогу щодо ведення Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду України (ст. 59 ЗУ «Про природно-заповідний фонд України»), на практиці відсутній єдиний порядок присвоєння кадастрових номерів або унікальних ідентифікаторів. Часто різні території мають неповні або дубльовані дані, що ускладнює їх облік і контроль. Додатковою проблемою є відсутність прямого механізму інтеграції кадастру ПЗФ із Державним земельним кадастром, який фактично є базовим інструментом управління земельними ресурсами. Внаслідок цього одна й та сама територія може мати різні характеристики у різних реєстрах, що створює підґрунтя для конфліктів у сфері землекористування. Аналогічна ситуація і з Державним лісовим кадастром. Законопроектом пропонується вирішити цю проблему шляхом встановлення вимоги інтероперабельності до цих реєстрів, а у випадку розбіжності між відомостями Державного земельного кадастру та Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду щодо меж, режиму охорони або обмежень у використанні земельних ділянок

природно-заповідного фонду необхідно застосовувати відомості Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

2. Мета

Метою прийняття акта є покращити правову охорону об'єктів та територій природно-заповідного фонду, усунувши низку правових колізій, коли норми земельного, лісового чи іншого законодавства суперечать нормам природоохоронного щодо земель природно-заповідного фонду, навіть якщо вони були вилучені з такого фонду для передачі військовим частина вздовж кордону.

3. Загальна характеристика і основні положення проєкту акта

Проєктом акта передбачається:

- чітко надати пріоритет природоохоронним нормам у випадку правових колізій з нормами земельного та лісового законодавства, оскільки довгий час при колізії адміністративні та судові органи могли виходити з прерогативи економічної вигоди лісозаготівельної, містозабудовної чи господарської діяльності, але не охорони довкілля. Зараз шкода від російської агресії проти України досягла апогею знищення та/або пошкодження територій та об'єктів ПЗФ, що не залишає Україні вибору останнього шансу збереження та відтворення хоча б того ПЗФ, який залишився. Тому вкрай необхідною зараз є вирішення усіх правових колізій на користь охоронних норм ПЗФ;

- закріпити у ч. 2 ст. 46² Земельного кодексу України вимоги до військових частин Державної прикордонної служби України залучати кваліфікованих фахівців з екології та охорони навколишнього природного середовища для узгодження своїх дій з мінімально можливою екологічною шкодою для екосистем, флори, фауни, ґрунтів. Інженерно-технічні споруди першочергово зводяться без застосування протипіхотних мін із застосуванням більш екологічно безпечних альтернатив на територіях, де є відповідна

рекомендація фахівців-екологів та технічна можливість. Це положення означає, що у випадку передачі земель територій та об'єктів природно-заповідного фонду військові частини при здійсненні планування, будівництва, облаштування та утримання інженерно-технічних і фортифікаційних споруд в обов'язковому порядку повинні залучати екологів чи інших спеціалістів для вибору більш безпечного альтернативного мінам варіанту інженерно-технічних чи інших споруд, які здатні захистити кордон належним чином і при цьому не завдати природі більше шкоди;

- передбачити можливість встановлення інтегрованості між Державним кадастром ПЗФ і Державним земельним кадастром. Реалізація цієї пропозиції можлива на основі сучасної системи «Трембіта», особливо враховуючи, що Міністерство економіки було до неї підключено, а тепер йому передано і повноваження по охороні довкілля. Проте для ефективного запуску такої інтегрованості необхідно провести ефективну інвентаризацію та діджиталізувати доступні акти, карти та інші необхідні документи державного кадастру ПЗФ.

Для реалізації норм Проекту необхідні зміни до наступного підзаконного нормативно-правового акту:

Наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження Інструкції про зміст та складання документації державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду» (щодо необхідності пришвидшення інвентаризації, цифровізації актуальних даних кадастру ПЗФ та особливостей забезпечення його інтегрованості з Державним земельним кадастром).

4. Правові аспекти

У цій сфері правового регулювання діють Конституція України, Земельний кодекс України, Лісовий кодекс України, закони України «Про природно-заповідний фонд України», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону земель», «Про Державний земельний

кадастр», Постанова Кабінету Міністрів України «Про деякі питання удосконалення ведення Державного земельного кадастру», наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження Інструкції про зміст та складання документації державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація акта не потребуватиме додаткових видатків з державного бюджету.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття проекту

Прийняття законопроекту матиме позитивні екологічні, соціальні наслідки у охорони навколишнього природного середовища, а саме найціннішої його частини – об'єктів та земель природно-заповідного фонду, оскільки сприятиме реалізації громадянами України права на безпечне довкілля, його збереження з усім біорізноманіттям для майбутніх поколінь, а також сприятиме вирішенню проблеми несумісності державних земельного та ПЗФ кадастрів, точніше неспівпадіння інформації про межі земель, об'єктів ПЗФ із межами інших земельних ділянок, внесеними до Державного земельного кадастру.

7. Відповідність міжнародно-правовим зобов'язанням України

Законопроект узгоджується з положеннями Орхуської конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля від 25 червня 1998 р.

8. Прогноз впливу на регіональний розвиток

Законопроект позитивно вплине на регіональний розвиток через створення умов екологічної безпеки територіальних громад, збереження

біорізноманіття і цінних ландшафтів, зменшення можливих зон застосування протипіхотних мін на прикордонних землях.

9. Потреба у проведенні громадського обговорення

Проект Закону підлягає громадському обговоренню із залученням природоохоронних спільнот, науковців – фахівців екологічного профілю та органів місцевого самоврядування.

10. Потреба у проведенні консультацій із заінтересованими органами

Передбачається погодження законопроекту з Міністерством економіки, довкілля та сільського господарства України, Міністерством цифрової трансформації України, Держгеокадастром України.

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України для посилення правової охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду»

Чинна редакція	Пропонована редакція
1. Закон України «Про природно-заповідний фонд України» від 16 червня 1992 року № 2456-XII	
<p>Стаття 2. Законодавство України про природно-заповідний фонд</p> <p>Відносини в галузі охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду, відтворення його природних комплексів регулюються Законом України "Про охорону навколишнього природного середовища", цим Законом та іншими актами законодавства України.</p>	<p>Стаття 2. Законодавство України про природно-заповідний фонд</p> <p>Частину 1 викласти у такій редакції:</p> <p>«Відносини в галузі охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду, відтворення його природних комплексів регулюються Законом України "Про охорону навколишнього природного середовища", цим Законом та іншими актами законодавства України.</p> <p>У разі правової колізії між нормами цього Закону та інших актів законодавства України безумовну перевагу мають норми цього Закону як спеціальні норми».</p>
<p>Стаття 58-1</p> <p>Відсутня</p>	<p>Доповнити Закон статтею 58-1 такого змісту:</p> <p>«Стаття 58-1. Взаємодія Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду з іншими інформаційними системами</p> <p>1. Відомості Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду про межі територій та об'єктів природно-заповідного фонду, їх охоронних зон, режим охорони та обмеження у використанні земель передаються в автоматизованому режимі до: а) Державного земельного кадастру; б) містобудівного кадастру; в) Державного лісового кадастру; г) інших державних кадастрів та реєстрів відповідно до законодавства.</p> <p>2. Держателі та адміністратори державних кадастрів, реєстрів та інформаційних систем, зазначених у частині першій цієї статті, зобов'язані забезпечити автоматизоване отримання та відображення відомостей Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду.</p>

Чинна редакція	Пропонована редакція
	<p>3. Внесення відомостей про створення, розширення, зміну меж або режиму охорони території чи об'єкта природно-заповідного фонду до Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду є підставою для автоматичного оновлення відповідних відомостей у Державному земельному кадастрі та інших кадастрах і реєстрах.</p> <p>4. У разі виявлення розбіжності між відомостями Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду та відомостями інших державних кадастрів, реєстрів та інформаційних систем щодо меж, режиму охорони або обмежень у використанні земель природно-заповідного фонду: а) застосовуються відомості Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду; б) держатель відповідного кадастру, реєстру або інформаційної системи зобов'язаний протягом десяти робочих днів привести свої відомості у відповідність із даними Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду; в) будь-які рішення, прийняті на підставі недостовірних відомостей, підлягають перегляду та/або скасуванню.</p> <p>5. Порядок інформаційної взаємодії Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду з іншими державними кадастрами, реєстрами та інформаційними системами затверджується Кабінетом Міністрів України».</p>
2. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III	
<p>Стаття 3. Регулювання земельних відносин</p> <p>2. Земельні відносини, що виникають при використанні надр, лісів, вод, а також рослинного і тваринного світу, атмосферного повітря, регулюються цим Кодексом, нормативно-правовими актами про надра, ліси, води, рослинний і тваринний світ, атмосферне повітря, якщо вони не суперечать цьому Кодексу.</p>	<p>Стаття 3. Регулювання земельних відносин</p> <p>«2. Земельні відносини, що виникають при використанні надр, лісів, вод, а також рослинного і тваринного світу, атмосферного повітря, регулюються цим Кодексом, нормативно-правовими актами про надра, ліси, води, рослинний і тваринний світ, атмосферне повітря.</p> <p>У разі правової колізії між нормами цього Кодексу та нормами законодавства про природно-заповідний фонд, про охорону навколишнього природного середовища, іншими природоохоронними нормами застосовуються норми, що встановлюють більш суворий</p>

Чинна редакція	Пропонована редакція
	режим охорони та використання земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення».
<p>Стаття 43. Землі природно-заповідного фонду</p> <p>...</p> <p>Відсутні</p>	<p>Стаття 43. Землі природно-заповідного фонду</p> <p>...</p> <p>«Правовий режим земель природно-заповідного фонду визначається цим Кодексом та Законом України «Про природно-заповідний фонд України». У разі розбіжності між нормами цього Кодексу та Закону України «Про природно-заповідний фонд України» застосовуються норми Закону України «Про природно-заповідний фонд України».</p> <p>Норми цього Кодексу, інших законодавчих актів, що регулюють земельні відносини, застосовуються до земель природно-заповідного фонду в частині, що не суперечить режиму охорони відповідних територій та об'єктів, встановленому законодавством про природно-заповідний фонд».</p>
<p>Стаття 45. Використання земель природно-заповідного фонду</p> <p>...</p> <p>Відсутня</p>	<p>Стаття 45. Використання земель природно-заповідного фонду</p> <p>...</p> <p>«5. При вирішенні питань використання земель природно-заповідного фонду у разі невизначеності або неоднозначності правового регулювання застосовуються норми, що забезпечують найбільш суворий режим охорони відповідних територій та об'єктів».</p>
<p>Стаття 46². Землі природно-заповідного фонду вздовж лінії державного кордону України</p> <p>Землі територій та об'єктів природно-заповідного фонду вздовж лінії державного кордону України у розмірах, передбачених цим Кодексом, у встановленому законом порядку виводяться із складу природно-заповідного фонду та передаються військовим частинам Державної прикордонної</p>	<p>Стаття 46². Землі природно-заповідного фонду вздовж лінії державного кордону України</p> <p>Чинну редакцію статті пронумерувати як частину 1.</p>

Чинна редакція	Пропонована редакція
<p>служби України для здійснення будівництва, облаштування та утримання інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій.</p>	<p>Доповнити статтю частиною 2 такого змісту: «2. У випадку такої передачі земель територій та об'єктів природно-заповідного фонду військові частини при здійсненні планування, будівництва, облаштування та утримання інженерно-технічних і фортифікаційних споруд в обов'язковому порядку залучають кваліфікованих фахівців з екології та охорони навколишнього природного середовища для узгодження своїх дій з мінімально можливою екологічною шкодою для екосистем, флори, фауни, ґрунтів. Інженерно-технічні споруди першочергово зводяться без застосування протипіхотних мін із застосуванням більш екологічно безпечних альтернатив на територіях, де є відповідна рекомендація фахівців-екологів та технічна можливість».</p>
<p>Стаття 164. Обов'язки власників і землекористувачів щодо охорони земель</p> <p>1. ...</p> <p>Відсутня</p>	<p>Стаття 164. Обов'язки власників і землекористувачів щодо охорони земель</p> <p>1. ...</p> <p>«е) безумовне дотримання режимів охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду, встановлених законодавством про природно-заповідний фонд, з пріоритетом норм такого законодавства у разі правової колізії з іншими нормативно-правовими актами».</p>
<p>3. Лісовий кодекс України від 21 січня 1994 року № 3852-ХІІ</p>	
<p>Стаття 3. Лісове законодавство України</p> <p>...</p> <p>Відсутні</p>	<p>Стаття 3. Лісове законодавство України</p> <p>...</p> <p>«У разі колізії між нормами цього Кодексу та нормами законодавства про природно-заповідний фонд, про охорону навколишнього природного середовища застосовуються норми, що встановлюють більш суворий режим охорони лісів.</p> <p>Використання лісових ресурсів на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду здійснюється з дотриманням режиму охорони, встановленого Законом України «Про природно-заповідний фонд України». Норми цього Кодексу, що суперечать такому режиму, не застосовуються».</p>

Чинна редакція	Пропонована редакція
<p>Стаття 39. Охорона лісів від пожеж</p> <p>...</p> <p>Відсутня</p>	<p>Стаття 39. Охорона лісів від пожеж</p> <p>...</p> <p>«3. На землях лісогосподарського призначення, що входять до складу природно-заповідного фонду або розташовані в межах охоронних зон об'єктів природно-заповідного фонду, заходи з охорони лісів здійснюються з урахуванням обмежень, встановлених законодавством про природно-заповідний фонд. У разі суперечності між нормами цього Кодексу та законодавства про природно-заповідний фонд застосовуються норми законодавства про природно-заповідний фонд».</p>
<p>Стаття 49. Державний лісовий кадастр</p> <p>...</p> <p>Відсутня</p>	<p>Стаття 49. Державний лісовий кадастр</p> <p>...</p> <p>«4. Державний лісовий кадастр забезпечує інтегрованість з Державним кадастром територій та об'єктів природно-заповідного фонду шляхом автоматизованого отримання та відображення відомостей про ліси, що входять до складу природно-заповідного фонду, їх охоронних зон, а також про обмеження лісогосподарської діяльності на відповідних територіях. У разі розбіжності між відомостями Державного лісового кадастру та Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду щодо меж або режиму охорони застосовуються відомості Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду».</p>
<p>4. Закон України «Про Державний земельний кадастр» від 07 липня 2011 року № 3613-VI</p>	
<p>Стаття 15. Відомості про земельні ділянки</p> <p>...</p> <p>Відсутня</p>	<p>Стаття 15. Відомості про земельні ділянки</p> <p>...</p> <p>«3. Відомості про обмеження у використанні земельних ділянок, що входять до складу природно-заповідного фонду або розташовані в межах охоронних зон територій та об'єктів природно-заповідного фонду, вносяться до Державного земельного кадастру на підставі</p>

Чинна редакція	Пропонована редакція
	<p>даних Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду.</p> <p>Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин, забезпечує автоматизований обмін даними з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, для синхронізації відомостей Державного земельного кадастру та Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду.</p> <p>У разі розбіжності між відомостями Державного земельного кадастру та Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду щодо меж, режиму охорони або обмежень у використанні земельних ділянок природно-заповідного фонду застосовуються відомості Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду».</p>
<p>Стаття 31-1</p> <p>Відсутня</p>	<p>«Стаття 31-1. Інтєроперабельність з Державним кадастром територій та об'єктів природно-заповідного фонду</p> <p>1. Державний земельний кадастр забезпечує інтєроперабельність з Державним кадастром територій та об'єктів природно-заповідного фонду шляхом:</p> <p>а) автоматизованого отримання та відображення відомостей про межі територій та об'єктів природно-заповідного фонду, їх охоронних зон;</p> <p>б) автоматизованого внесення до Державного земельного кадастру обмежень у використанні земельних ділянок, що впливають із режиму охорони відповідних територій та об'єктів природно-заповідного фонду;</p> <p>в) забезпечення доступу держателя Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду до відомостей Державного земельного кадастру про земельні ділянки в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду;</p> <p>г) взаємного інформування про виявлені розбіжності у відомостях кадастрів.</p> <p>2. Державна реєстрація земельної ділянки, що повністю або частково розташована в межах</p>

Чинна редакція	Пропонована редакція
	<p>території чи об'єкта природно-заповідного фонду або їх охоронної зони, здійснюється з автоматичним внесенням до відомостей про таку земельну ділянку інформації про:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) належність до складу природно-заповідного фонду або розташування в межах охоронної зони; б) найменування та категорію відповідної території чи об'єкта природно-заповідного фонду; в) ідентифікатор території або об'єкта у Державному кадастрі територій та об'єктів природно-заповідного фонду; г) обмеження у використанні земельної ділянки, що впливають із режиму охорони. <p>3. Порядок інформаційної взаємодії та синхронізації даних Державного земельного кадастру та Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду затверджується Кабінетом Міністрів України».</p>

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

з питань екологічної політики та природокористування

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

Директору Науково-дослідного
інституту правового забезпечення
інноваційного розвитку НАПрН
України
ГЛІБКО С.В.

Шановний Сергію Васильовичу!

До Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування надійшов Ваш лист від 29 грудня 2025 року № 164 щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України для посилення правової охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду, розробленого в межах фундаментальної теми Науково-дослідного інституту правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України «Інноваційні напрями розвитку екологічного права в умовах подолання наслідків російської агресії в Україні».

Відповідно до пункту 9 частини першої статті 15 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» Ваш лист направлено до Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України, Державного агентства лісових ресурсів України, Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру з пропозицією опрацювати зазначений проект Закону та надати пропозиції в межах предметів відання Комітету.

Принадібно висловлюємо подяку за розроблений законопроект та небайдуже ставлення до державотворчих процесів в Україні.

Голова Комітету

Олег БОНДАРЕНКО

Людмила Войтович
(044) 255-38-07

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Бондаренко Олег Володимирович
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000450C310027B1D200
Дійсний до: 18.03.2026 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-15/12-2026/4938 від 09.01.2026

2103254

